

Aplikácia nariadení FCA a CACM v pravidlách pridelovania dlhodobých kapacít

RNDr. Stela Kocingerová
Jarná konferencia SPX 2017

Obsah

- Požiadavky nariadenia FCA týkajúce sa pridelovania dlhodobých kapacitných práv
- HAR pre rok 2017 verzus návrh HAR pre rok 2018
- Zavedenie aukcií dlhodobých kapacít na hranici SK/CZ
- PTR, FTR option, FTR obligation
- Pravidlá pre kompenzácie pri krátení kapacít v zmysle FCA a CACM
- Návrh regionálneho dizajnu dlhodobých prenosových práv v rámci Core CCR
- Návrh pravidiel nominácií fyzických prenosových práv

Nariadenie Komisie (EU) 2016/1719 z 26.septembra 2016, ktorým sa stanovuje usmernenie pre pridelovanie dlhodobých kapacít (FCA) I

- v platnosti od 17.10.2016 – od tohto dátumu sa počítajú príslušné lehoty stanovené nariadením

Požiadavky nariadenia FCA:

- Za účelom poskytovania nediskriminačného prístupu k dlhodobej medzioblastnej kapacite je požadovaná harmonizácia pravidiel pre pridelovanie dlhodobých kapacít – do 6 mesiacov vypracovať návrh
- Pridelovanie minimálne v ročných a mesačných časových rámcoch
- Výpočet kapacít pre pridelovanie má byť koordinovaný minimálne na regionálnej úrovni regiónu (Core CCR)
- Zriadenie jednotnej pridelovacej platformy (Single Allocation Platform) – do 6 mesiacov návrh súboru požiadaviek a zriadenia SAP, po jeho schválení do 12 mesiacov zabezpečiť prevádzkyschopnosť SAP, môže byť predĺžené max. o 6 mesiacov

Nariadenie Komisie (EU) 2016/1719 z 26.septembra 2016, ktorým sa stanovuje usmernenie pre pridelovanie dlhodobých kapacít (FCA) II

- Pravidlá pridelovania musia umožniť:
 - vrátenie pridelených práv – za odplatu
 - prevody pridelených práv
- Požaduje sa harmonizácia pravidiel pridelovania:
 - fyzických prenosových práv (PTR), princíp UIOSI
 - finančných prenosových práv – opcí (FTR option)
 - finančných prenosových práv – obligácií (FTR obligation)
- Kompenzácie v prípade krátenia pridelených dlhodobých prenosových práv:
 - v čase pred Day Ahead Firmness Deadline (DAFD) stanovuje nariadenie FCA
 - v čase po DAFD stanovuje nariadenie CACM
 - možnosť zavedenia limitov pre kompenzácie

Harmonizované pravidlá pridelovania (HAR)

- Počas prípravy nariadenia FCA ENTSO-E rozhodlo o jeho predčasnej implementácii pokiaľ ide o prípravu HAR
- Prvé HAR sa začali pripravovať už v roku 2014 – 2015, boli pripravené pre rok 2016 („2016 HAR“) v zmysle vtedajšieho draftu nariadenia FCA
- Aktualizácia 2016 HAR v súlade s vtedy aktuálnou verziou návrhu nariadenia FCA bola pripravená v lete 2016, po jej schválení vznikli 2017 HAR – platné v súčasnosti – pre rok 2017
- 2017 HAR sú vo veľkej miere v súlade s finálnou verziou nariadenia FCA
- Tento postup umožnil splniť požiadavku čl. 51 nariadenia FCA, ktorý vyžaduje do 6 mesiacov po nadobudnutí účinnosti FCA vypracovať návrh HAR, uskutočniť verejnú konzultáciu a v prípade potreby navrhnúť regionálne požiadavky a požiadavky špecifické pre hranice ponukových oblastí

2017 HAR verzus návrh 2018 HAR

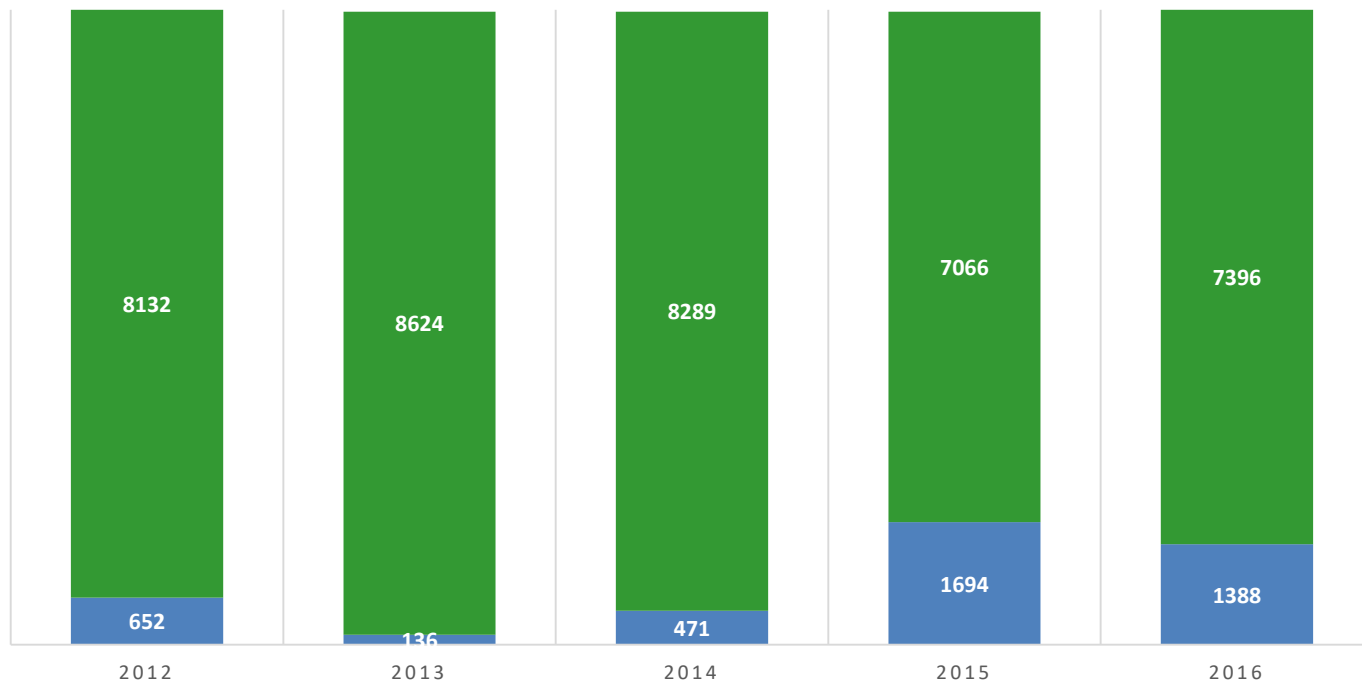
- Návrh 2018 HAR vychádza z 2017 HAR
- Po vstupe nariadenia FCA do platnosti tím zložený zo zástupcov PPS zrevidoval 2017 HAR s cieľom zabezpečiť súlad znenia s platnou verziou FCA – tak vznikli 2018 HAR
- Rozdiely – väčšinou formálne a drobné zmeny
- Najväčšie zmeny:
 - Návrh 2018 HAR obsahuje definíciu a ustanovenia týkajúce sa FTR obligation
 - Ustanovenie o možnosti limitácie kompenzácií za krátenie kapacít. Limitácia podlieha schváleniu príslušnými regulačnými úradmi
- Regulačné úrady majú na schválenie k dispozícii 6 mesiacov (t.j. do 17.10.2017)
- Po schválení 2018 HAR budú v prípade SK platné pre dlhodobé aukcie na profiloch SK/PL a SK/HU

Prehľad režimu pridelovania kapacít na profiloch SEPS

profil	ročná aukcia	mesačné aukcie	denné aukcie	vnútrodenne pridelovanie
SEPS/ČEPS	voľné nominácie	voľné nominácie	implicitné (market coupling CZ-SK-HU-RO)	explicitné FCFS (alokačná kancelária ČEPS)
SEPS/MAVIR	explicitná (aukčná kancelária JAO)	explicitné (aukčná kancelária JAO)	implicitné (market coupling CZ-SK-HU-RO)	explicitné FCFS (alokačná kancelária ČEPS)
SEPS/PSE	explicitná (aukčná kancelária JAO)	explicitné (aukčná kancelária JAO)	explicitné (aukčná kancelária JAO)	explicitné FCFS (alokačná kancelária ČEPS)
SEPS/WPS	nezavedené	explicitné jednostranné (aukčná kancelária SEPS)	explicitné jednostranné (aukčná kancelária SEPS)	nezavedené

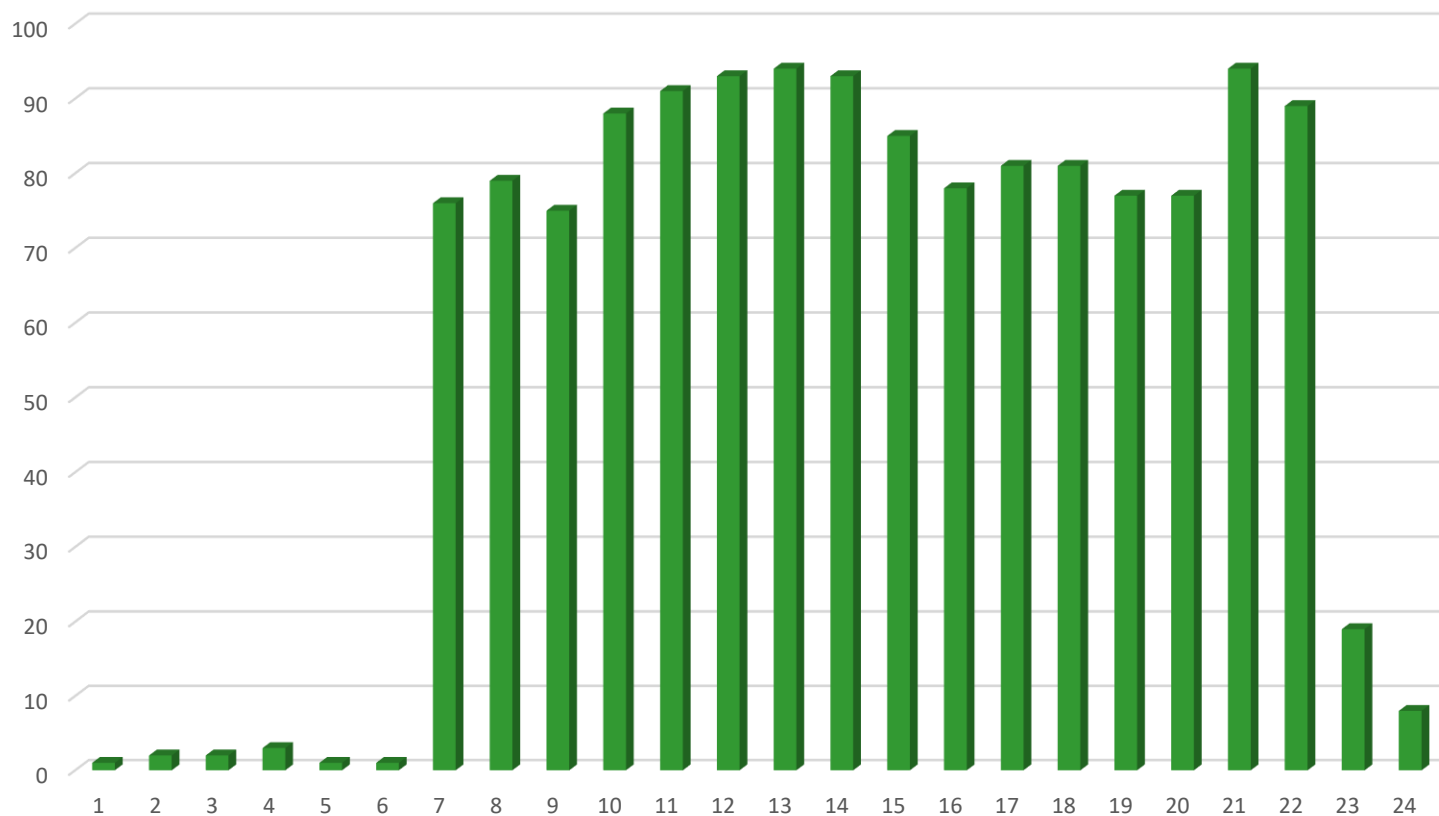

Počet hodín, v ktorých boli voľné nominácie krátené – CZ/SK profil

Prehľad krátenia voľných nominácií v jednotlivých hodinách dňa v roku 2016

Pridelovanie dlhodobých kapacít na profile SK/CZ I

- V zmysle čl. 30 nariadenia FCA ak na hranici ponukovej oblasti neexistujú dlhodobé prenosové práva, príslušné regulačné orgány musia najneskôr do 6 mesiacov po nadobudnutí účinnosti FCA prijať koordinované rozhodnutie o zavedení dlhodobých práv
- Rozhodnutie musí byť založené na posúdení, ktoré zahŕňa aspoň:
 - Konzultácie s účastníkmi trhu
 - Hodnotenie – preskúmanie fungovania veľkoobchodného trhu s elektrinou
- Ak z posúdenia vyplynie, že v príslušných ponukových oblastiach nie sú dostatočné príležitosti na hedžing, regulačné orgány požiadajú príslušných PPS:
 - O vydanie dlhodobých prenosových práv; alebo
 - O zabezpečenie dostupnosti iných dlhodobých medzioblastných produktov hedžingu na podporu fungovania veľkoobchodných trhov s elektrinou

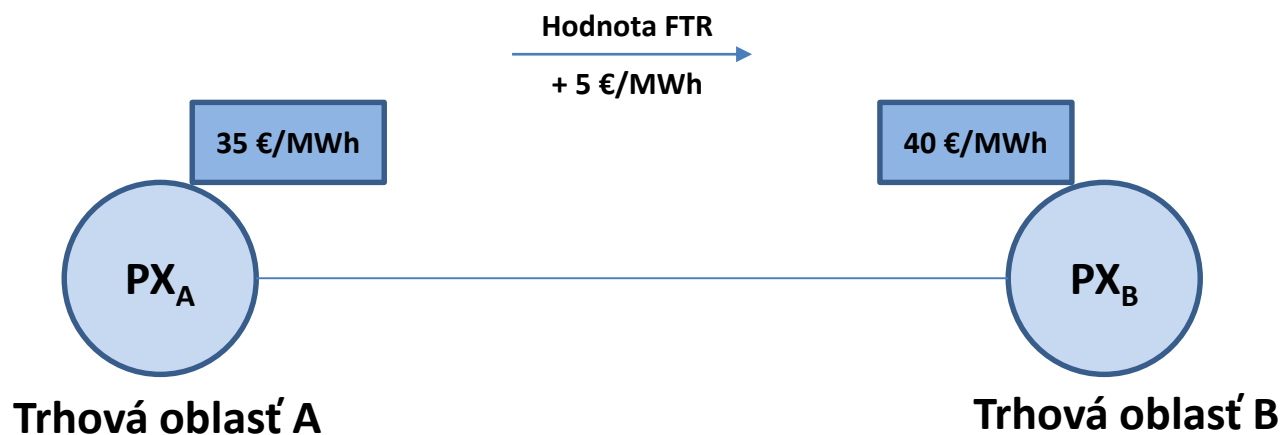
Pridelovanie dlhodobých kapacít na profile SK/CZ II

- Najneskôr do 6 mesiacov po koordinovaných rozhodnutiach regulačných orgánov na hranici ponukovej oblasti o zavedení dlhodobých prenosových práv PPS v príslušnom regióne musia spoločne vypracovať návrh regionálneho usporiadania dlhodobých prenosových práv, ktorý zahŕňa:
 - Harmonogram implementácie
 - Typ dlhodobých prenosových práv
 - Časové rámce pre pridelovanie dlhodobých kapacít (rok, mesiac ap.)
 - Formu produktu (base, peak, offpeak)Tento návrh podlieha konzultáciám, každý PPS musí zohľadniť výsledok konzultácie.
- ERU vydal 17.5. 2017 rozhodnutie – povinnosť pre ČEPS zaviesť v súlade s FCA dlhodobé prenosové práva na hranici CZ/SK najneskôr do 1.1.2019
- ÚRSO vydal 26.5. 2017 rozhodnutie - povinnosť pre SEPS zaviesť v súlade s FCA dlhodobé prenosové práva na hranici CZ/SK najneskôr do 1.1.2019

Physical Transmission Rights (PTR) with UIOSI

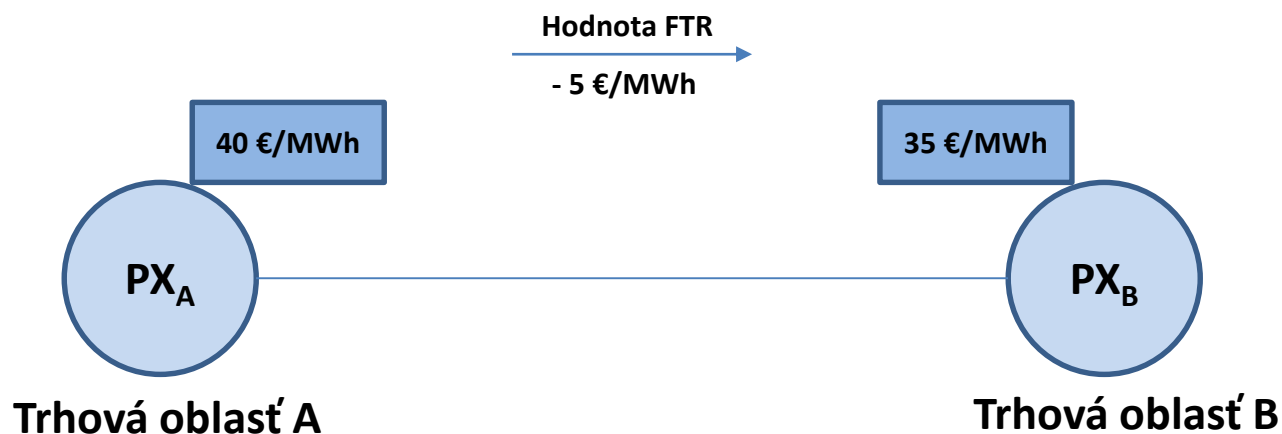
- Držiteľ PTR môže využiť práva na fyzický prenos energie v príslušnom smere medzi dvomi trhovými oblasťami
- Využitie pridelených PTR musí byť deklarované nomináciou cezhraničného prenosu v zmysle platných pravidiel
- Uplatnenie UIOSI (USE-IT-OR-SELL-IT) princípu:
 - V prípade, že PTR nie sú nominované do stanovenej uzávierky, právo na fyzický prenos sa stráca a práva sú následne predané buď v rámci day-ahead implicitnej aukcie, resp. v explicitnej dennej aukcii
 - Za nenominované PTR obdrží ich vlastník náhradu vo výške market spread (v prípade implicitnej aukcie), resp. ceny v dennej aukcii (v prípade explicitnej dennej aukcie)

Financial Transmission Rights (FTR) options

- Podmienkou je fungujúci day-ahead market coupling
- Výnos = hodinový cenový rozdiel, ak je kladný
- Neposkytuje právo na fyzický prenos

Financial Transmission Rights (FTR) obligations

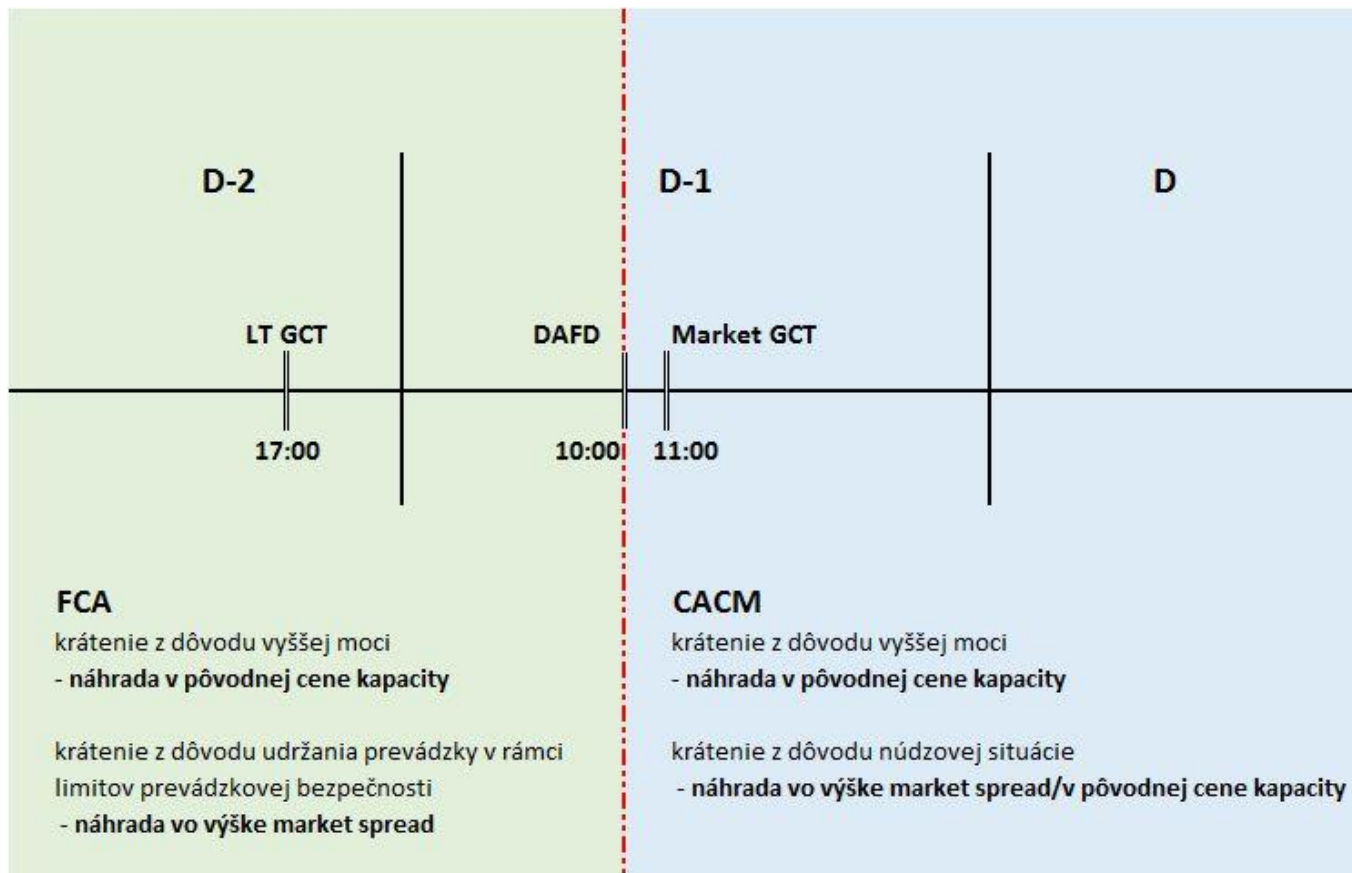

- Podmienkou je fungujúci day-ahead market coupling
- Vlastník FTR obligations je povinný zaplatiť hodinový cenový rozdiel, ak je negatívny
- Neposkytuje právo na fyzický prenos

Pravidlá pre kompenzácie pri krátení dlhodobých kapacít

- DAFD – Day Ahead Firmness Deadline – je definovaný v CACM ako čas, do ktorého koordinovaný kalkulátor kapacít môže upraviť výšku kapacity a alokačné obmedzenia pre denný trh. DAFD nemôže byť stanovený na čas neskorší ako ½ hodiny pred uzávierkou denného trhu
- Ak sú dlhodobé kapacity krátené v čase pred DAFD – kompenzačný režim určuje FCA
- Ak sú dlhodobé kapacity krátené v čase po DAFD – kompenzačný režim určuje CACM
- V prípade, že krátenie dlhodobých kapacít prebieha po nominačnom deadline (t.j. po 17:00 D-2), sú rovnakým koeficientom krátené nominované aj nenominované kapacity

Výpočet kompenzácie pri krátení dlhodobých kapacít

Návrh regionálneho dizajnu dlhodobých prenosových práv

- V zmysle čl. 31 Nariadenia FCA najneskôr 6 mesiacov po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia PPS v každom regióne výpočtu kapacity, kde existujú dlhodobé prenosové práva, vypracujú návrh regionálneho dizajnu dlhodobých prenosových práv
- PPS regiónu Core CCR vypracovali spoločne návrh regionálneho dizajnu, ktorý bol zverejnený na verejnú konzultáciu v období od 10.3. – 10.4. 2017
- V rámci verejnej konzultácie bolo doručených 7 komentárov od 2 respondentov
- Po vyhodnotení doručených komentárov bol finálny Návrh regionálneho dizajnu dlhodobých prenosových práv v rámci Core CCR odoslaný dňa 17.4.2017 na schválenie príslušným regulačným úradom

Typy dlhodobých prenosových práv na hraniciach Core CCR

Core CCR borders	Type of long-term transmission right
NL-BE	FTR- options
NL-DE/LU	Physical transmission rights pursuant to UIOSI principle
BE-FR	FTR- options
BE-DE/LU	No LTRs defined yet
FR-DE/LU	Physical transmission rights pursuant to UIOSI principle
PL-DE/LU	Physical transmission rights pursuant to UIOSI principle
PL-CZ	Physical transmission rights pursuant to UIOSI principle
CZ-DE/LU	Physical transmission rights pursuant to UIOSI principle
PL-SK	Physical transmission rights pursuant to UIOSI principle
AT-DE/LU	No LTRs defined yet
AT-CZ	Physical transmission rights pursuant to UIOSI principle
AT-SI	Physical transmission rights pursuant to UIOSI principle
SI-HR	Physical transmission rights pursuant to UIOSI principle
HR-HU	Physical transmission rights pursuant to UIOSI principle
AT-HU	Physical transmission rights pursuant to UIOSI principle
HU-SK	Physical transmission rights pursuant to UIOSI principle
HU-RO	Physical transmission rights pursuant to UIOSI principle
CZ-SK	No LTRs defined yet
SI-HU	Physical transmission rights pursuant to UIOSI principle

Dlhodobé prenosové práva na hraniciach Core CCR

- PTR (UIOSI princíp) alebo FTR options
- Ročný a mesačný časový rámec
- Base produkt
- Možnosť redukčných períód
- Regionálny dizajn bude implementovaný najneskôr pre prvú aukciu pre rok 2019

Core CCR:

50HERTZ, AMPRION, APG, CREOS, ČEPS, ELES, ELIA, HOPS, MAVIR, PSE, RTE, SEPS, TENNET GMBH, TENNET BV, TRANSELECTRICA, TRANSNETBW

Návrh pravidiel nominácií pre fyzické prenosové práva

- V zmysle čl. 36 Nariadenia FCA najneskôr 12 mesiacov po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia všetci PPS, ktorí vydávajú fyzické prenosové práva, predložia na schválenie príslušným regulačným orgánom návrh pravidiel nominácií pre fyzické prenosové práva
- Návrh podlieha verejnej konzultácii
- V súčasnosti – návrh pripravený na zverejnenie pre verejnú konzultáciu
- FCA stanovuje postupne harmonizovať pravidlá nominácií na všetkých hraniciach, na ktorých sa uplatňujú fyzické prenosové práva

Ďakujem za pozornosť

stela.kocingerova@sepsas.sk